

DUBEN 2025 / ČÍSLO ČTVRTÉ / 24.4. 2025

©Marie Sedelmayerová 2025

obsah

TUTANCHAMON

RECENZE - KUŘE MELANCHOLIK

ŘECKÁ NÁŠTĚVA

ROZHOVOR S VÍTKEM KROUPOU

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY 2025

ZLATÝ ÁMOS

KARTONOVÝ TAŤKA, DIVADLO V DLOUHÉ

VELIKONOCE KOLEM SVĚTA

SLOVO ŠÉFREDAKTORA...

Milý čtenáři,
máme pro vás nové číslo školního časopisu Spektrum. Ve vydání si můžete přečíst, jak se slaví Velikonoce mimo naši republiku. Také jsme si pro vás připravili několik recenzí. Recenzi divadelního představení Kartonový tat'ka či recenzi výstavy Tutanchamon. Hlavní částí dubnového časopisu je obsáhlý rozhovor s naším spolužákem Vítkem Kroupou, který nám vyprávěl o svém životě mimo školu. V předešlém měsíci nás navštívila škola z Recka a my jsme byli u toho a připravili jsme si pro vás z tohoto dne zprávu, jak to celé probíhalo. Na závěr jsme psali o soutěži jménem Zlatý Ámos, kde se utkávají nejlepší učitelé z celé republiky.

Přeji příjemné čtení

Tomáš Dyngbyl

Zlatá pohřební maska a jiné artefakty – Tutanchamon v Letňanech očima návštěvníka

Asi před měsícem jsem navštívila výstavu Tutanchamona v Letňanech, a protože jsem ji viděla na vlastní oči, zkusím co nejlépe vylíčit, jaká byla - co se mi líbilo a nelíbilo a komu bych ji doporučila.

Předně chci ujasnit, že jsem měla průvodce, takže nemůžu přímo říct, jaké to je bez něj. Rozhodně si ale nemyslím, že je nutné ho mít, i když u některých místností je to lepší, protože ne všechny jsou popsané, takže člověk nemusí vědět, co to je.

V první místnosti byly skutečné staroegyptské artefakty - v ostatních byly repliky. Nebudu lhát, trochu mě zklamalo, že nevidím skutečné artefakty, ale byly dobře udělané a člověk, kterému by to nebylo prozrazeno, by nepoznal, že jde o repliku.

©ČTK / VONDROUŠ ROMAN

©ČTK / VONDROUŠ ROMAN

V další místnosti jsme viděli Tutanchamonovu hrobku, která byla opravdu nádherná. Nebudu spoilerovat, kdyby tam někdo z vás chtěl jít, ale opravdu mě to ohromilo. Také jsme si mohli prohlédnout poklady nalezené v Tutanchamonově hrobce a to, jak vypadala v moment, když byla objevena. V dalších místnostech bylo také mnoho dalších artefaktů, desítky různých figurek a sošek, i proslulá Tutanchamonova zlatá pohřební maska.

Také jsme měli možnost podívat se na krátký film o muži, který hrobku objevil, Howardu Carterovi, o němž si troufám říct, že je jedním z nejslavnějších archeologů. Byl velmi dobře udělaný a upřímně jsem nevěděla polovinu věcí, které tam zazněly, takže jsem se z toho dost přiučila.

Osobně se mi to docela líbilo. Sice tam bylo pár věcí, které mi úplně nesedly (například nějaké části prohlídky byly opravdu dost protáhlé), ale přesto mě to naučilo spoustu nových věcí a viděla jsem i dost zajímavé artefakty - nejen malé šperky, ale i celé hrobky.

Myslím, že pokud se chcete dozvědět jen povrchní věci (třeba o tomto období moc nevíte a jen chcete vidět, jak to vlastně vypadalo) bude vám stačit vidět jen tohle, ale možná si to neuzijete, pokud byste čekali, že se budete pohybovat kolem skutečných starověkých klenotů, jako jsem to čekala já.

Výstava je otevřena do 30. června 2025, takže pokud se chcete dozvědět něco o době Tutanchamona a muži, který zapomenutého mladého faraona proslavil, měli byste ji navštívit!

Kniha Kuře Melancholik

Knihu **Kuře Melancholik** napsal český spisovatel, autor symbolistických próz a představitel naturalismu Karel Šlejhar. Jedná se o novelu z vesnického prostředí o utrpení malého dítěte, kterému zemřela matka a pak ho v životě čeká jen šikana, posměch a opravdu ošklivé a hrubé zacházení. Chlapec zůstává nepochopený, osamoceny a týráný. Jediného opravdového přítele který má chlapec je kuře, o které se stará, má ho rád a chlapec je s ním často spojován. Dílo bylo vydáno roku 1889, proto může být v dnešní době náročnější na čtení kvůli zastaralému a složitému jazyku. Většina postav zůstává bezejmenná, což příběhu dodává silný pocit odosobnění a ještě více prohlubuje jeho tíživou a smutnou atmosféru.

Tato kniha určitě není určena pro čtenáře se slabší povahou. Téma knihy je opravdu silné, emotivně náročné a smutné. Ještě dlouho po dočtení knihy jsem nad ní přemýšlela. Protože to bylo úplně jiné, než cokoliv, co jsem doposud četla, svým způsobem se mi kniha líbila a zanechala ve mně silný dojem.

ZPRÁVA

Řecká návštěva

Dne 17. března navštívili naši školu žáci z 1ο Πρότυπο Γυμνάσιο Αθήνας (čti jako Protypo Gymnásio Athínas), konkrétně žáci sedmé a osmé třídy.

Během jejich návštěvy nám představili různé zajímavé prezentace o projektech, na kterých pracují. Mezi nejzajímavější patřily prezentace zaměřené na vývoj vlastní aplikace, sdílení receptů na sociálních sítích a projekt, který propaguje krásy jejich země na TikToku. Pro řecké žáky jsme připravili kvíz o České republice, který jim pomohl lépe poznat naši kulturu, historii a tradice. Na závěr jsme pro naše hosty nachystali malé pohoštění v podobě tradičních českých chlebičků, které sklidily velký úspěch.

ROZHOVOR

Rozhovor s Vítkem Kroupou

Dnes jsme měli možnost si popovídat s Vítkem, 16letým studentem druhého ročníku na gymnáziu, který se nejen věnuje studiu, ale také má spoustu zajímavých zájmů a zkušeností. V rozhovoru se podělil o své zážitky a vnímání práce v divadle, o tom, jak se dostal ke graffiti. Mluvil také o svých prvních dojmech z Heřmánku.

A: Víme že pracuješ v divadle, jaké to pro tebe je? Bereš to jako zážitek?

V: Řekl bych, že ano. Mám vstupenky zadarmo, takže je to výhodné. Můžu tam potkat lidi z oboru, kteří jsou mi blízcí.

A: Na jakém představení jsi pracoval?

V: Na představení "Naši furianti" v Národním divadle. Na jevišti jsem byl jinak jen jednou, když mi bylo asi osm, když tam hrál můj táta. Ale to nebylo nic velkého, jen jsem tam jednou byl.

A: Naučilo tě to něco?

V: Určitě ano. Kromě základních věcí jako je dochvilnost a zodpovědnost, mě to naučilo pohybovat se v tomhle prostředí. Řekl bych, že to je asi všechno.

A: Říkal jsi, že tvoji rodiče pracují v divadle. Cítíš kvůli tomu nějaký tlak?

V: Ne, vůbec. Spíš mi to celé prostředí představili. Díky nim jsem se k tomu dostal blíž. Odmalička jsem chodil do divadla a znal jsem se s lidmi z oboru.

A: Byli ti rodiče vzorem?

V: Jo, určitě. Jednu dobu jsem uvažoval, že bych se divadlu taky věnoval. Ale asi to nebude něco, čím bych se chtěl živit. Rozhodně to ale nějakou dobu byla možnost.

A: Jak ses dostal ke graffiti?

V: Úplně poprvé mi to ukázal bratranec, když jsem byl asi ve druhé třídě. Běhali jsme na chatě a kreslili jsme na dřevěné lavičky. Pak jsem se ke graffiti dostal přes film "Gyml" a úplně jsem se do toho zamiloval. V té době jsem nic podobného neznal.

A: Máš někoho, kdo tě v graffiti inspiruje?

V: Určitě. I když už to teď moc nedělám, sleduju známá jména na české scéně. Když vás to zajímá, chodíte po městě a sledujete, co kdo kde udělal. Některá jména si prostě zapamatujete.

A: Co tě vedlo k tomu vybrat si Heřmánek jako školu?

V: Dostal jsem se tam až ve druhém kole, takže to byla jedna z posledních možností. Líbilo se mi, že je tam přítomný křesťanský základ, protože naše rodina je víceméně křesťansky založená. A taky mě zaujalo, že je to nová škola s jiným systémem.

A: Vyhovuje ti ten systém?

V: Většinu času ano. Samozřejmě jsou věci, které mě někdy naštvoú, ale pořád je to lepší než klasické drilování na základce. Mám tu víc času na sebe.

A: Děláš kromě graffiti i něco dalšího mimo školu?

V: Dřív jsem skateboardoval, teď už se věnuju hlavně boxu.

A: Proč právě box?

V: Doma mám boxovací pytel a jednoho dne jsem si prostě začal boxovat jen tak sám pro sebe. Dělal jsem to každý den. Pak mě kamarád, který boxoval, pozval na trénink. Od té doby jsem začal chodit – nejdřív jednou týdně, pak dvakrát a teď chodím čtyřikrát týdně.

A: Pokud se nepletu, byl jsi na všech školních výletech. Který se ti líbil nejvíc a proč?

V: Asi Island. Bylo nás tam opravdu hodně, na rozdíl třeba od Neapole, kam jelo méně lidí. Na Islandu jsme byli skoro všichni. Krajina tam byla úplně jiná než cokoli, co jsem kdy viděl. Myslím, že nás to s klukama hodně stmelilo. Bylo to skvělé.

A: A těšíš se teď do Řecka?

V: Moc se těším. Jen mě trochu mrzí, že tam pojedeme jen dva kluci z druháku. Ale těším se na teplo a moře.

A: Jaké byly tvoje první dojmy z lidí tady na Heřmánek?

V: Poprvé jsme se skoro všichni viděli v divadle. Tam jsem poprvé zahlédl Vivi, ale vůbec jsme se nebavili. Jen jsme spolu stáli před HAMU, kde to divadlo bylo. Možná jsem ji jen pozdravil a zeptal se, jestli je taky z Heřmánku. To bylo všechno. Pak přišel Prokop. Přišel jsem k němu a zeptal se, jestli je taky z Heřmánku. Podal jsem mu ruku, ale on mi ji nepodal zpátky. Jen se rozhlížel kolem sebe. Nevěděl jsem, jestli to neviděl nebo jestli se něco děje. Myslel jsem si, že je namyšlený nebo že je prostě nějak divný. Ale později jsme si v divadle přisedli a začali se bavit. Zjistili jsme, že máme dost společných zájmů a známe podobné lidi. Pak jsem se ho zeptal na ten moment s rukou a on řekl, že to viděl, ale nebyl si jistý, jestli mu ji opravdu podávám. Tak to radši nechal být. Takže první dojem byl trochu zvláštní, ale pak už to bylo v pohodě. Po první konverzaci jsme věděli, že si budeme rozumět.

Přijímací zkoušky 2025 – Nervozita, přípravy i vyhlížení výsledků

Letos v dubnu proběhl další ročník jednotných přijímacích zkoušek na střední školy. Stejně jako každý rok, tentokrát šlo o důležitý milník pro tisíce devátáků, kteří usilovali o přijetí na své vysněné školy – ať už gymnázia, obchodní akademie, zdravotnické školy nebo technické obory. Napětí, nervozita i naděje – to vše provázelo letošní zkoušky, které se konaly ve dnech 12. a 15. dubna.

O co šlo tentokrát?

Jednotné přijímací zkoušky organizované společností CERMAT zahrnovaly dva předměty: český jazyk a matematiku. V českém jazyce se studenti potýkali s porozuměním textu, gramatickými úlohami a slohovými problémy. Nechyběly otázky na pravopis, význam slov nebo větnou skladbu. Tentokrát se kladl větší důraz na práci s delšími souvislými texty – což podle mnohých žáků představovalo jednu z nejtěžších částí.

V matematice bylo cílem ověřit logické myšlení, schopnost počítat, uvažovat v souvislostech a aplikovat znalosti z různých oblastí – od základních početních operací, přes rovnice až po prostorovou představivost. Mnoho studentů se shodlo, že letošní matematika byla náročnější než v minulých letech, zejména kvůli složitěji formulovaným slovním úlohám.

Jak se studenti připravovali?

Přípravy začaly u většiny devátáků už na podzim. Někteří se spolehli na pravidelnou práci ve škole, jiní docházeli na doučování, využívali přípravné kurzy nebo online platformy jako Scio, Umíme to nebo přijímačky.nanečisto.cz. Hodně oblíbené byly i tištěné sbírky testů z minulých let, které CERMAT každoročně zveřejňuje.

Mnoho žáků se také pravidelně účastnilo zkoušek nanečisto, které pořádaly samotné školy nebo soukromé společnosti. Tyto zkoušky pomohly nejen s opakováním látky, ale také s odbouráním stresu, protože žáci si mohli vyzkoušet, jaké to bude sedět ve třídě s cizími lidmi, pod časovým tlakem a s reálným testem v ruce.

Statistiky a čísla

Do letošního kola přijímacích zkoušek se přihlásilo přibližně 110 000 žáků z celé republiky. Největší zájem byl tradičně o čtyřletá gymnázia a lycea, kde se na jedno místo v některých případech hlásilo až 4–5 studentů. Technické a odborné obory zaznamenaly mírný nárůst zájmu, což je pozitivní signál vzhledem k dlouhodobému nedostatku odborníků v těchto profesích.

Podle dostupných údajů průměrný počet podaných přihlášek na studenta byl 2, což je maximum dané současnými pravidly. Díky nové možnosti elektronického systému DiPSy měli letos studenti větší přehled o svých šancích a možnostech, což přípravy do určité míry zpřehlednilo. Přesto i letos panovala mezi žáky i rodiči poměrně velká nervozita, protože rozhodnutí o přijetí často záviselo na několika bodech rozdílu.

Stres, ale i motivace

Nejen žáci, ale i učitelé a rodiče vnímali letošní přijímací zkoušky jako významnou událost. Na mnoha školách se konaly motivační setkání, konzultace a psychologická podpora, která měla žákům pomoci zvládnout stres spojený s přípravou. Učitelé českého jazyka a matematiky připravovali pro své třídy tréninkové testy a zaměřovali se na opakování typových úloh. I třídní učitelé hráli důležitou roli – motivovali, povzbuzovali a často i uklidňovali.

Zároveň byla vidět i velká soudržnost mezi studenty samotnými – navzájem si posílali tipy, sdíleli pracovní listy a podporovali se na sociálních sítích. Mnozí si uvědomili, že i když je konkurence veliká, každý má jinou cestu a jiný cíl.

Co bude dál?

Výsledky zkoušek by měly být zveřejněny do konce dubna. Poté budou školy rozhodovat o přijetí a mnoho studentů se bude muset připravit i na druhé kolo přijímacího řízení nebo zvážit jiné možnosti. Ať už to dopadne jakkoli, pro všechny letošní uchazeče je to obrovská životní zkušenost. Vyžadovala disciplínu, vytrvalost a odvahu – a to jsou vlastnosti, které se budou hodit i v dalších etapách života.

Přijímací zkoušky 2025 jsou za námi. Teď už nezbývá než držet všem palce a věřit, že každý najde své místo tam, kde bude moci rozvíjet své schopnosti a zájmy naplno.

Zlatý Ámos, král mezi učiteli

Tak jako významní sportovci, i učitelé základních, středních a uměleckých škol mohou dosáhnout ve své profesi významné mety. Je pro ně vyhlášováno hned několik soutěží, z nichž nejznámější je Global teacher prize nebo Zlatý Ámos. A právě koruna zlatého Ámose byla vyhlášována v Praze v posledním březnovém týdnu. Konání soutěže je spjato se Dnem učitelů, který se slaví na počest narození Učitele národů Jana Ámose Komenského.

Jak je možné stát se nejoblíbenějším učitelem roku? Stačí, když učitele jmenují jeho žáci. Pošlou přihlášku do konce kalendářního roku, stručnou charakteristiku kandidáta, jeho fotografii a popis jedné příhody prožité s kandidátem. Pak stačí sehnat podpisy 100 osob, které s návrhem souhlasí (žáci, kolegové, rodiče žáků). Kandidát musí se svou nominací souhlasit, nejde ho jen tak překvapit, proto je třeba i jeho podpis.

Co se děje dál?

Na základě vyhodnocení přihlášky odbornou porotou je potvrzena účast v regionálním kole. V regionálních kolech musí tři zástupci žáků originálním způsobem nominaci učitelky, učitele před porotou obhájit. V krajích, kde jsou více než tři nominovaní, volí porota na regionálních kolech Krajské Ámose. Z regionálních kol postoupí na základě hodnocení poroty maximálně šestnáct kandidátů do semifinále a ze semifinále maximálně šest kandidátů do finále.

Ve finálovém souboji bojují učitelé o přízeň publika. Letos se finálové kolo konalo v pražském hotelu Olšanka dne 28. 3. Celkem šest finalistů se utkalo o titul Dětský Ámos, Ámos sympaták a Zlatý Ámos. Mezi úkoly, které měly o vítězi rozhodnout, patřily pantomima, představení se před diváky i kamerami ČT Děčko, scénka s dětmi nebo ukázková část hodiny.

Vítězem letošního 32. ročníku se stal sympatický mladý prvostupňový učitel ze Sezemic Lukáš Knaut. Vyhrál hned dvě kategorie – Zlatého Ámose a Dětského Ámose. Vyhrál tak nad 63 uchazeči o tento titul, které jejich žáci do soutěže nominovali. Finalistů bylo šest, čtyři ženy a dva muži. Vítěz si odnesl věcné ceny a putovní trofej – korunu a žezlo, které po roce předá dalšímu kolegovi.

Soutěž Zlatý Ámos pořádá občanské sdružení Klub Domino, Dětská tisková agentura, z.s. Jejím posláním je popularizace pedagogů, kteří podle hodnocení dětí, žáků a studentů významně přispívají k utváření kvalitního vztahu mezi žáky a učiteli (vychovateli), dětmi a jejich vedoucími.

Zdroj: zlatyamos.cz a ČTK

Kartonový tat'ka, Divadlo v Dlouhé

Divadlo v Dlouhé uvedlo v tomto roce nové drama nazvané Kartonový tat'ka. Jeho autorem je István Tasnádi, maďarský dramatik. Vystudoval dějiny divadla na vysoké škole v Maďarsku. Před šesti lety získal doktorský titul na budapešťské Divadelní a filmové akademii, kde dodnes vyučuje dramaturgii a tvůrčí psaní. Je autorem několika dětských a loutkových her. Jeho básně vyšly v mnoha významných literárních a divadelních časopisech. István je režisérem i mnoha divadelních her. V roce 2016 režíroval svůj první televizní film Memo, který získal cenu za nejlepší evropský televizní film na festivalu Prix Europe v roce 2017.

Inscenace Kartonový tat'ka měla svou první premiéru v českém Divadle v Dlouhé 25.1. 2025. Scéna je zajímavě provedená, uprostřed pódia se nechází jakýsi pokojík (kuchyň s jídelnou), do kterého my jako diváci vidíme. Zde se celá hra odehrává. Kulisy hře dodávají jednoznačně nádech domova a vytváří sympatické prostředí. Na konci vás ale scéna zaručeně překvapí.

Hra se odehrává v rodinném kruhu, když se tetička Eva stane vdovou. V plné síle přijde na návštěvu k rodině a s sebou kromě svého syna přinese i kartonovou atrapu otce. Především její bratr Karel se snaží hrát na klidné rodinné setkání, ke kartonovému tat'kovi se chovat jako by byl živý a Evičku podporovat v jejích iluzích. Jenomže ne všichni to vidí stejně jako Karel. Rodinné setkání se začíná pomalu zvrhávat v šílené rodinné drama.

Z velkou pravděpodobností u každého diváka zanechala hra velmi silný zážitek. Za začátku se tvářila nevinně a mně se líbila. Byla poměrně klidná a rozhodně vtipná. V druhé polovině už bohužel nemohu říct to samé. Hra se začala rychle zvrhávat, herecké výkony nějakých herců byly hodně přehrávané, sprostá slova se začala používat až moc a po většinu času člověk slyšel jen křik. Zvrat na konci byl ovšem velice neočekávaný. Celkově bylo představení vtipné a člověk se u něj nenudil. Divadelní hru Kartonový tat'ka bych doporučila, pokud máte rádi černé komedie, rodinná dramata a rádi sledujete pořady typu Výměna manželek.

Velikonoce kolem světa

Velikonoce patří mezi nejvýznamnější křesťanské svátky, oslavující zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Zároveň mají i hluboké lidové kořeny sahající až k pohanským oslavám jara. Dnes je pro nás tento svátek plný tradic – barvíme vajíčka, pleteme pomlázky a pečeme mazanec či beránka.

Ale co naši sousedé? Každý národ slaví Velikonoce po svém!

V Polsku a Maďarsku kluci na Velikonoční pondělí polévají děvčata vodou pro štěstí – a za odměnu dostávají krásně malovaná vajíčka. Ve Švédsku a Finsku se děti převlékají za čarodějnice a chodí koledovat. Na řeckém ostrově Korfu zase z balkonů létají keramické hrnce, zatímco ve španělském Vergesu se ulicemi prochází tanec smrti 'La Dansa de la Mort'.

V Etiopii přichází po 56 denním půstu bohatá hostina s Doro Wotem, plackami injera a medovým vínem. V Jižní Africe křesťané tančí Mkhukhu, v Nigérii kmen Igbo slaví maskovaným tancem a v Rwandě se Velikonoce nesou v tichosti jako vzpomínka na oběti genocidy z roku 1994.

V Libanonu se hraje hra s vajíčky, peče se sladký maamoul a konají se velkolepé bohoslužby. Filipíny ožívají před úsvitem s Salubongu – setkání Panny Marie se vzkříšeným Kristem. A zatímco se Goa v Indii promění v karneval, v Kerale probíhají celonoční modlitby a hostiny.

V Kostarice se Velikonoce slaví nejen průvodem, ale i chytáním krokodýlů! V Nikaragui se na oslíkovi vozí Ježíšova socha a oblečení psi chodí do kostela na svátek sv. Lazara. Kolumbijci šplhají po kolenou na Monserrate, a v Quitu, Ekvadoru, se na velikonoční pokání sejdou stovky účastníků ze všech generací, aby se na den proměnili v mučedníky.

REDAKCE

ŠÉFREDAKTOR : TOMÁŠ DYNBYL - ÚVODNÍK

REDAKTOŘI: AART BATTISTA BOŽAC - ROZHOVOR, ANNA MÜLLEROVÁ - ZPRÁVA, BARBORA FIALOVÁ - RECENZE DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ, MAGDALÉNA PŘIBÍKOVÁ - ZPRÁVA, MAGDALÉNA ZEMÁNKOVÁ - RECENZE KNIHY, MATĚJ SEIFERT - ROZHOVOR, STELA DRBOHLAVOVÁ - ZPRÁVA, EDIT : MAGDALÉNA PŘIBÍKOVÁ

TISK : HEŘMÁNEK PRAHA, ZÁKLADNÍ ŠKOLA A GYMNÁZIUM
ČASOPIS VZNIKL V RÁMCI PROJEKTU SEMINÁŘE Z ČESKÉHO JAZYKA
DATUM VYDÁNÍ 24. 4. 2025